

Dosarul nr. 2rac-95/22
2-21064158-01-2rac-29042022

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) jud: L. Mitrofan
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud: M. Guzun, V. Sîrbu, V. Buhanaci

ÎNCHEIERE

8 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz” împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la încasarea penalității de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 9 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 28 aprilie 2021, SA „Moldovagaz” a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova”, solicitând încasarea datoriei în suma de 151 788,18 lei, a penalității în suma de 809,56 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată în suma de 4 577,93 de lei.

În motivarea acțiunii, a indicat că la data de 31 decembrie 2019 între SA „Moldovagaz” și ÎS „Calea Ferată din Moldova” a fost încheiat contractul de furnizare a gazelor naturale consumatorului non-casnic nr.30, conform căruia SA „Moldovagaz”, în calitate de furnizor s-a obligat să furnizeze gaze naturale la locurile de consum amplasate în mun. Chișinău, str. Aleea Gării, 1, str. Aleea Gării, 42, șos. Muncești, 273.

În conformitate cu pct. 22 din contract, plata pentru gazele naturale furnizate se efectuează până la data de 15 inclusiv, a lunii următoare celei de consum, în lei, inclusiv prin transfer bancar pe contul de decontare al Furnizorului.

Pct. 23 al aceluiași contract prevede că în caz de neachitare sau achitare parțială a contravalorii gazelor naturale consumate până la data de 15 inclusiv a lunii următoare celei de consum, consumatorul non-casnic va plăti furnizorului o penalitate în mărime de 0,01% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere, începând cu data de 16 a lunii următoare celei de consum și până la data plății integrale.

A invocat că, consumatorul nu a respectat prevederile contractuale pentru perioada noiembrie 2020 - martie 2021, acumulând datorie la consumul de gaze naturale în sumă de 151 788,18 lei, pentru perioada 15 decembrie 2020 - 31 martie 2021, fiind calculată penalitatea în mărime de 809,56 de lei.

A menționat că existența datoriei și cuantumul acesteia se confirmă prin facturile de plată, expediate lunar la adresa consumatorului, extrasul din contul personal al consumatorului și a dispoziției de deconectare, în care s-au indicat indicii echipamentului de măsurare la data deconectării.

Punctul 64 (6) din Regulamentul privind furnizarea gazelor naturale aprobat prin Hotărârea ANRE nr.113 din 19 aprilie 2019, prevede obligația furnizorului de a prezenta lunar consumatorului final factura emisă în baza indicațiilor echipamentului de măsurare pentru plata gazelor naturale consumate.

La 26 martie 2021 în adresa întreprinderii pârâte, prin scrisoare recomandată, a fost expediată pretenția de încasare a datoriei nr.05/2-729, însă aceasta a fost ignorată.

La 22 ianuarie 2021 SA „Moldovagaz” a depus cerere de concretizare a cerințelor, prin care a solicitat încasarea de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” a penalității în sumă de 809,56 de lei pentru întârzierea obligației de achitare în termenul stabilit a datoriei pentru gazele naturale consumate în perioada 15 decembrie 2020 - 31 martie 2021, precum și taxa de stat în sumă de 4 577,93 de lei. (f.d.60-61)

În motivarea cererii de concretizare a menționat că după mai multe ședințe comune de lucru cu participarea specialiștilor din cadrul SA „Moldovagaz” și ANRE, pentru stabilirea unui mecanism optim privind modalitatea de recalculare a costului gazelor naturale pentru consumatorii non-casnici, la data de 14 aprilie 2021 SA „Moldovagaz” a recepționat Hotărârea ANRE nr.150 din 9 aprilie 2021, prin care s-a stabilit pentru prima dată, în mod oficial, un termen furnizorului de gaze naturale – 31 august 2021, pentru efectuarea recalculului (prin diminuare), a valorii gazelor naturale livrate în perioada 1 ianuarie 2018 - 16 martie 2018, către consumatorii non-casnici.

A indicat că în temeiul Hotărârii ANRE nr.150 din 9 aprilie 2021 privind efectuarea recalculării contravalorii gazelor naturale consumate în perioada 1 ianuarie 2018 - 16 martie 2018, cu aplicarea pentru această perioadă a prețului aprobat prin Hotărârea ANRE nr.88 din 16 martie 2018, SA „Moldovagaz” a efectuat, consumatorului ÎS „Calea Ferată din Moldova”, recalcularea plății pentru gazele naturale furnizate în perioada respectivă. Ca urmare a apărut obligația SA „Moldovagaz” față de ÎS „Calea Ferată din Moldova” în valoare de 559 904,99 lei.

Astfel, luând în considerare creanța debitoare a ÎS „Calea Ferată din Moldova” față de SA „Moldovagaz”, în valoare de 151 788,18 lei (existentă la momentul înaintării cererii de chemare în judecată), în conformitate cu prevederile art. 974 din Codul civil, SA „Moldovagaz” a efectuat stingerea parțială prin compensare a obligațiilor și creanțelor existente între SA „Moldovagaz” și ÎS „Calea Ferată din Moldova”, la situația din 31 mai 2021, fiind eliberată factura de plată nr.3005 din 31 mai 2021 și factura fiscală nr. AAL 3741062 din 31 mai 2021, iar consumatorul a confirmat compensarea prin Actul de verificare a decontărilor din 31 mai 2021.

Prin hotărârea din 4 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SA „Moldovagaz” împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu privire la încasarea penalității de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul SA „Moldovagaz” suma de 809,56 de lei cu titlul de penalitate pentru întârzierea achitării obligației pentru perioada 15 decembrie 2020 - 31 martie 2021 și suma de 4 577,93 de lei cu titlul de taxă de stat.

La 19 octombrie 2021, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a declarat apel împotriva hotărârii din 4 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 9 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

S-a casat hotărârea din 4 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o hotărâre nouă, prin care:

S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de SA „Moldovagaz” împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu privire la încasarea penalității de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea deciziei emise, Colegiul instanței de apel a constatat că la data înaintării acțiunii în judecată ÎS „Calea Ferată din Moldova” nu înregistra datorii față de SA „Moldovagaz”.

În acest sens, a reținut că prin Hotărârea nr.150 din 9 aprilie 2021 ANRE a dispus efectuarea recalculării contravalorii gazelor naturale livrate consumatorilor non casnici, în perioada 1 ianuarie 2018 - 16 martie 2018, cu aplicarea pentru aceasta perioada a prețului aprobat prin Hotărârea ANRE nr.88 din 16 martie 2018.

Astfel, în temeiul acestei hotărâri, SA „Moldovagaz” a efectuat, consumatorului ÎS „Calea Ferată din Moldova”, recalcularea plății pentru gazele naturale furnizate în perioada respectivă. Ca urmare a apărut obligația SA „Moldovagaz” față de ÎS „Calea Ferată din Moldova”, în valoare de 559 904,99 de lei.

A menționat că, în conformitate cu prevederile art. 974 din Codul civil, SA „Moldovagaz” a efectuat stingerea parțială prin compensare a obligațiilor și creanțelor existente între SA „Moldovagaz” și ÎS „Calea Ferată din Moldova”, la situația din 31 mai 2021, fiind eliberată factura de plată nr.3005 din 31 mai 2021 (f.d.62) și factura fiscală nr. AAL 3741062 din 31 mai 2021 (f.d.63), iar consumatorul a confirmat compensarea prin Actul de verificare a decontărilor din 31 mai 2021 (f.d.64).

Referitor la capătul de acțiune privind încasarea penalității de întârziere, instanța de apel a reținut că datoria pentru consumul de gaze, solicitată de SA „Moldovagaz” prin acțiunea înaintată, a fost stinsă prin compensare or, după cum s-a stabilit, pe parcursul raportului juridic, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a efectuat achitări pentru gazele naturale furnizate, astfel încât, la data înaintării acțiunii în judecată a acumulat un avans în sumă de 407 980,33 lei.

Astfel, a conchis că, prin prisma prevederilor art. 965 din Codul civil, pretenția SA „Moldovagaz” privind încasarea penalității în sumă de 809,56 de lei pentru datoria care a fost stinsă, este neîntemeiată.

La 20 aprilie 2022, SA „Moldovagaz” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei, menținerea hotărârii și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului a invocat că decizia este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, în temeiul prevederilor art. 432 alin. (2) lit. b), c) din Codul de procedură civilă.

Recurentul consideră că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțelor importante pentru soluționarea cauzei.

Consideră că instanța de fond corect a dat apreciere motivelor de fapt și de drept și a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de SA „Moldovagaz”.

Pe când, instanța de apel a dat o interpretare abstractă și greșită motivelor de fapt, făcând asocierea a două evenimente nelegate unul de altul și anume: perioada formării datoriei și calculul penalității pentru care a fost înaintată acțiunea în cauză (15 decembrie 2020 - 31 martie 2021) și însăși recalculul efectuat, în temeiul Hotărârii ANRE nr.150 din 9 aprilie 2021 pentru valoarea gazelor naturale livrate în perioada 1 ianuarie 2018 - 16 martie 2018.

În acest context, a reiterat că acțiunea a fost înaintată la data de 27 aprilie 2021; Datoria solicitată spre încasare în mărime de 151 788,18 lei, constituie datoria formată pentru gazele naturale furnizate în perioada noiembrie 2020 - februarie 2021; Penalitatea solicitată spre încasare în mărime de 809,56 de lei, a fost calculată pentru executarea necorespunzătoare sau tardivă a obligației de plată a consumului de gaze naturale în perioada noiembrie 2020 - februarie 2021; Recalcularea, în temeiul Hotărârii ANRE nr.150 din 9 aprilie 2021, a fost efectuată la data de 31 mai 2021, pentru valoarea gazelor naturale livrate în perioada 1 ianuarie 2018 - 16 martie 2018 și nicidecum pentru perioada de referință din cererea de chemare în judecată: noiembrie 2020 - februarie 2021; Datoria în mărime de 151 788,18 lei, solicitată spre încasare, se consideră stinsă la data de 31 mai 2021.

Astfel, a invocat că argumentul instanței de apel, precum că prin Factura fiscală nr. AAL 3741062 din 31 mai 2021 a fost micșorată suma de 151 788,18 lei, calculată pentru perioada noiembrie 2020 - martie 2021, cu suma de 559 904,99 de lei, și la momentul înaintării acțiunii nu exista datorie, nu corespunde realității, deoarece recalcularea acestei sume a fost efectuată ulterior depunerii cererii în instanța de judecată, iar în factura respectivă la capitolul 10.1 „Denumirea mărfurilor” este indicat – „gaze naturale Recalculate luna 01.2018- 03.2018”.

Recurentul consideră că instanța de apel a aplicat o normă juridică care este străină situației de fapt existentă în cazul dedus judecării, și anume art. 965 din Codul civil.

Totodată, consideră că instanța de apel a interpretat eronat norma la care face referire. Or, din interpretarea acestei norme de drept rezultă că calcularea dobânzii de întârziere și a penalității încetează odată cu stingerea datoriei, însă creditorul nu este lipsit de dreptul de a cere achitarea penalității și a dobânzii pentru perioada anterioară neexecutării obligației principale.

Astfel, a invocat că prevederile art. 965 din Cod civil nu sunt aplicabile prezentului proces, întrucât SA „Moldovagaz” a solicitat încasarea penalității nu pentru neachitarea datoriei, pentru gazele naturale furnizate, dar pentru întârzierea executării acesteia.

În concluzie, a susținut că la caz sunt aplicabile prevederile art. 947 și art. 949 din Codul civil.

Or, din conținutul Contractului de furnizare a gazelor naturale consumatorului non-casnic nr. 30 din 31 decembrie 2019, pct.23, rezultă că părțile au stabilit penalitatea pentru achitarea cu întârziere a contravalorii gazelor naturale consumate.

Având în vedere că în contract clauza penală a fost stabilită pentru achitarea cu întârziere a contravalorii volumului de gaze naturale consumate, creditorul SA „Moldovagaz” este în drept să ceară încasarea penalității chiar și în cazul în care obligația principală ar fi fost executată cu întârziere până la înaintarea acțiunii.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost comunicată recurentului la 31 martie 2022, prin intermediul poștei electronice, (f.d.142), iar cererea de recurs a fost depusă la 20 aprilie 2022, în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimatului cererea de recurs la 29 aprilie 2022, informând despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței. Însă, până la data examinării admisibilității recursului, referința nu a fost depusă.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de

casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de SA „Moldovagaz” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

judecătorul

Dumitru Mardari

judecătoria

Mariana Pitic

Victor Burduh